

Celoletna naročnina znaša K 2.—. Posamezne številke po 10 vin.
 Uredništvo: Franc Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). Upravništvo: Ivan Podlesnik, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 2.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1908.

Letnik I.

Kmečki mladeniči — vkup!

Kar mož nebesa so poslala
 Da večnih nas otmó grobóv, —
 Vse mati kmetška je zibala,
 Iz kmetških so izšli domóv.
Simon Gregorčič.

Kmečki mladenič, nate se obračamo! Kmet je steber vsej državi, pri njem sta doma bogoljubnost in domoljubnost, on je čuvar narodovih vzorov in pravic, on s svojim naraščanjem poživi in osveži mesta in celo javno življenje. Slavni gospodi je tekla zibelka v kmečki bajti, kmečki dom je srce, odkoder se pretaka kri po celi človeški družbi; državi daje vojakov, mestom razumništva.

Zato je treba, da ostane to srce zdravo, da ne otrpne in ne zamre. Zelo so se izpremenile v zadnjih časih razmere na deželi. Današnja šola ne izpolnjuje tega, kar bi morala. Mnogo nepotrebnege se uče na kmetih otroci, kar pa bi rabili za življenje, malo ali nič. Otrokom se vtepajo v glavo različne čenče, kaj malo pa jih ponekod uče nravnosti in čednosti. Zato marsikje naletiš na sirovost in neprijaznost, ki prijatelja mladine zaboli v srce. Kako grdo se ponekod ravna z bolniki in siromaki, kako hudo se ponočuje, kako malo potrpljenja in usmiljenja kažejo včasih sinovi do starih nadložnih staršev! Ni vsega šola kriva, mnogo pa so krivi liberalni učitelji, ki nasprotujejo ljudstvu in cerkvi, kar bistrovídnim otrokom ne more ostati prikrito. V primorskih pokrajinah, recimo na goriškem Krasu kažejo nekateri mladeniči na deželi očitno sovraštvo do Boga in njega zapovedi. Nadaljevalne šole so slabe, vsakdo mora to priznati. Ponavljajo stare reči; le, kjer se zavzame za to učitelj sam, se uče cepljenja itd.

Strokovna izobrazba je tu zanemarjena popolnoma, reda (discipline) ni nobenega. Zimskih kmečkih tečajev ni skoroda nič. Fant pride k vojakom, tu se čisto pokvari. Ne diši mu več kmečko delo, rajši si gre služiti kruha v mesto. Malo bo pomagalo, če se bodo v vojašnicah uvedli kmečki poučni večeri; saj vemo, kako malo časa se more ondi posvetiti za tako stvar. Fant bi moral že k vojakom priti stanovsko izobražen, zaveden in olikan. Gostilna je na kmetih vir mnogega gorja. Tu so doma klafarstvo, pijančevanje, pretepi, nenravnost, zapravljanje, sirovost in lenoba.

Tu je treba odpomoči. Kmečki mladeniči — veliko se je v tem oziru že storilo, saj so najrazumnejši in najbolj vneti med vami sami na čelu izobraževavnemu delu! Imamo »Krščansko-socialno zvezo«. Zanimajte se vsikdar za njeno delovanje, berite o nji v časopisih. V izobraževavnih društvih bodite vi buditelji, ne prestando dregajte, da se bo še več storilo! Skrbite za knjižnico, v prvi vrsti pa se je marljivo poslužujte, v prostem času berite, kolikor morete. Predvsem pa imamo telovadne odseke. Ti naj vam bodo drugi dom! Telovadite, medseboj se učite v bratskem občevanju lepega vedenja in čednostnega življenja, pojte na skupne izlete v lepo naravo, ogibljite se zakajenih in zdravju škodljivih gostiln, drug drugega opozorite na dobre knjige in se izobražujte, čimbolj morete. Na skupnih prireditvah krščansko-socialne in telovadne zveze bodite vsikdar častno zastopani — saj se bo v tem oziru za vas izkušalo čim največ narediti. Tako se boste pripravili, da boste pozneje kot razumni možje odločevali tudi v političnih in upravnih ter v stanovskih zastopih, kot je n. pr. »Kmečka Zveza«. Ne zanemarjajte verskega življenja — ne tisti, ki vpije »Gospod, gospod«, temveč tisti,

ki se ravna po mojih zapovedih, ta je moj učenec, je dejal Kristus. Imate Marijine družbe, ki vam morajo biti ravno tako ljube kot vsa ostala društva. Kar se tiče izobraževalnih društev ali pa telovadskih odsekov, udeležujte se marljivo predavanj in kurzov. Če kod kaka taka organizacija spi, jo treba poživeti. Tudi na pošteno zabavo se ne sme pozabiti.

Na drugi strani mora razumništvo storiti povsod svojo dolžnost v polnem obsegu. Razumnik si mora biti vsikdar v svesti, da je tu, da drugim služi in ne, da drugi njemu. Demokratizem mora veljati tudi, kjer gre za izobraževanje, ne samo vsake kvatre na kakem političnem shodu. Naše razumništvo je tu veliko storilo, ker pa rastejo od dne do dne nove potrebe na eni, nove nevarnosti na drugi strani, treba neprestano biti na straži. Ne sme preteči dolgo časa, da bomo imeli skupaj mogočno slovensko armado mladeničev iz našega ljudstva, ki bodo branili svojo domačijo pred škodljivci! Mladeniči, pripravite se na delo in na boj!

Svobodna šola.

To je naš prapor, smo zaklicali zadnjič: proč z lažjo, proč s sleparstvom! Mi hočemo, da slovenska mladina svobodno izpoveda vse, kar je dobrega, kar je lepega, in tudi nad vsemi lepimi mislimi najlepšo misel, misel krščansko! Zato bomo brezobzirno odkrivali nakane in naklepe liberalcev in radikalcev in svobodomiselcev - lažimiselcev. Slovenska mladina naj spozna te ljudi, ki neprestano govore o domovinski ljubezni, a so najhujši sovražniki slovenskega ljudstva! S frazami, s slepivimi in goljufivimi besedami mislijo prevarati ljudstvo. A ne bo se jim posrečilo! Naša mladina vstaja, naša mladina se zaveda, naša mladina misli in bo znala presoditi tudi lažnive fraze svobodomiselcev, ki govore o svobodi, a bi radi pahnili ljudstvo v najhujše suženjstvo, v suženjstvo zmote in nevere!

Svobodna šola — tudi to je ena izmed mnogih besed, ki ž njo svobodomiselci slepe ljudstvo. Ali mislijo, da naše ljudstvo ne zna misliti, da naša mladina ne zna soditi?

Svobodno šolo zahtevajo. Kakšno svobodno šolo? Ali bo šola tako svobodna, da bo lahko hodil v šolo, kdor bo hotel, kdor pa ne, pa ne? Tega ne! Svobodomiselci pravijo, da mora vsak hoditi v šolo, če ne, naj ga šolska oblast kaznuje. Celotako, ko naši kmetje res potrebujejo otroke doma, o največjem poljskem delu, mora otrok v šolo, če ne, so starši kaznovani. Seveda, svobodomiselni gospodi je lahko; ob mesecu potegne denar, naj je polje obdelano ali ne, naj kmet kaj pridelal ali nič! Ali naj je morda šola tako svobodna, da se bo vsak učil, kar se bo hotel? Ne bilo bi vedno napačno, saj se morajo otroci učiti v šoli veliko nepotrebnega, potrebnega pa ne. Ali se nauče česa,

kar bi bilo res za življenje? za gospodarstvo, za kmetovanje, za obrt, trgovino? Malo! A tudi te svobode svobodomiselci nočejo. Kakšno tedaj? Ali naj bo šola svobodna, da bo vsak učitelj lahko učil, kar se mu bo zdelo? Kaj pa še! Tako natančno mu predpišejo, kaj naj uči, kdaj naj opiše otrokom »mačko in miš« (ki jo otroci že davno živo poznajo!), kdaj »petelina«, da se še geniti ne more. In kar v šoli z otroki prebere, to mora vse do zadnje pičice popisati šolskim oblastem: »tole in tole smo prebrali ta teden, vsako uro toliko le, pokazal sem jim mačko in miš, prihodnji teden jim opišem petelina« . . . To naj je svoboda?

Kakšno svobodo pa tedaj pravzaprav hočejo svobodomiselci?

Da naj otroci hodijo v šolo, za to smo mi tudi, samo da bi bile šole res kaj prida! Da naj se določi, kaj naj se poučuje, tudi za to smo, ampak pametno naj bo, kar se poučuje, in pa tistih nepotrebnih pisarij mi radi oprostimo učitelje. Učitelji naj pridno uče, saj se bo že pokazalo, ali se otroci kaj nauče; čemu vse opisati, kaj se je v šoli bralo? Do tu se tedaj s svobodomiselci vjemamo, samo da smo še bolj svobodomiselni kakor oni! Kaj tedaj? Morda hočejo svobodomiselci svobodno šolo v tem pomenu, naj ima ljudstvo svobodno besedo pri šoli, a ne le vlada? Kako je sedaj? Vlada ukaže, naj se zida nova šola, tam in tam, taka in taka, prava palača sredi kmetiških hiš! Občine naj pa lepo molče in — plačujejo! Če ni denarja, naj naloži novih naklad! Tako morajo plačevati občine poleg splošne 20% šolske naklade še 50%, časi 100% občinsko naklado! Vlada pošlje učitelja, kakoršnega se njej zdi, občine ne vpraša, in če jo vpraša, je ne poslušajo! Tu, tu dajte svobode! Svobodno naj odločuje dežela o šolstvu, ker dežela je plačuje, svobodne občine, ki nosijo toliko bremen! A za to svobodo se svobodomiselci ne menijo; kaj briga svobodomiselce svoboda ljudstva, kaj trpljenje ljudstva!

Kaj pa vendar hočejo?

Ko smo zadnjič govorili o svobodni misli, smo rekli: Svobodomiselcev je deveta briga, kaj kdo misli in komu verjame, samo krščansko ne sme misliti in Kristusu ne sme verovati! Prav tako je s šolo! Mar je svobodomiselcev svobode, samo eno prostost hočejo: šola naj bi bila prosta vere, prostakrščanstva — brez Boga! To je vse svobodomiselstvo!

Celo taje ne več tega! Sklicujejo se na Francosko. Na Francoskem so leta 1850. sklenili »svobodno šolo«, t. j. vsaka družba lahko ustanovi svoje šole, če hoče. Državne šole so bile brezverske, zato so katoličani zahtevali svobodo, da lahko začno svoje katoliške šole. Poslanec Falloux (izgovori Falú) se je toliko časa vojskoval za to zahtevo, da je leta 1850. zmagal. Kaj pa francoski frasoni? Te zares

svobodne šole so jim bile trn v peti in že leta in leta se bore za to, da bi vlada take šole zadržala. Kakor vse kaže, se ji tudi kmalu posreči. Redovnike in redovnice, ki so imeli mnogo takih šol, so že pognali čez mejo, in sedaj hočejo framasonsko »svobodno šolo«, t. j. šolo brez vere in brez Boga! Tako šolo hočejo tudi svobodomiselnici v Avstriji. Na Dunaju se je ustanovilo društvo »Svobodna šola«, ki ima edino ta namen, da bi se vrgel iz šole vsak verski pouk. Tudi pri nas je mnogo učiteljev že odkrilo take misli. Na Češkem delajo za to misel vsi svobodomiselnici. Dr. Bartošek vpije: Križ iz šol! In to je sedaj bojni klic vseh svobodomiselnih učiteljev, med katerimi liberalni učitelji na Kranjskem niso zadnji!

Torej tako svobodno šolo hočejo svobodomiselnici — šolo brez Boga! To je njih misel, ko zahtevajo svobodo!

Ali bo šlo slovensko ljudstvo, ali bo šla slovenska mladina za takimi preroki? Že sedaj, ko je na šolah še nekaj verskega pouka, je med takomenovano inteligenco toliko ljudi brez značaja, brez moštva, brez srca za ljudstvo, da je groza! Kdo pa je kriv, da ljudstvo ne dobi pravice? Tista uradniška inteligenca, ki je napravila na vseučiliščih vero in nima sedaj prav nobenega čuta, nobenega srca za ljudstvo. Ko bi ne bilo liberalnih brezverskih uradnikov, kdaj bi že bilo zmagalo ljudstvo! Dokler ima človek vero, je zmožen resnične gorke ljubezni za ljudstvo; če pa enkrat izgubi vero, mu ni sveta ne dolžnost, ne obljuba, ne prisega!

Brez vere v šoli bo šola brez vzgoje. A šola brez vzgoje bo šola ljudi, morda učениh, a brez Boga, brez srca! Ljudi brez Boga, brez srca se pa boj, slovensko ljudstvo, in boj se jih tembolj, čim bolj bodo učeni! Učeni bodo iskati svoje koristi, a ne bodo učeni nesebično ljubiti ljudstvo, pomagati mu, ž njim čutiti, ž njim upati, ž njim delati za boljše čase! —

Proč z lažjo, proč s sleparstvom! Šola bodi svobodna, t. j.: šola bodi taka, kakor jo svobodno zahteva svobodno krščansko ljudstvo! Liberalni učitelji nam ne bodo delali šol! Šole so ljudske in zato bodo šole take, kakršne hoče ljudstvo! Te svobode in pravice si slovensko ljudstvo ne bo dalo vzeti in kar so mu je vzeli, si jo bo zopet izvojskovalo! Za to nam je porok naš naraščaj, probujena in združena slovenska mladina!

Telovadba in izleti.

Vežbanje telesa izključno v telovadnici ne zadostuje za popolno vzgojo telovadca. Utrjevanje telesa na telovadnem orodju se ne sme imenovati v splošnem pomenu telovadba. Telovadba mora biti kolikor mogoče raznovrstna in mora izrabljati vse pripomočke, ki so telo-

vadcu na razpolago. Zato spada k telovadbi tudi gibanje v naravi, v svežem čistem zraku, v kakršnemkoli vremenu. Tej točki odgovarjajo pač najbolj izleti. Pri izletih se vadi telovadec v pravilnem, enakomernem korakanju, krepi si pljuča ter privaja vremenskim spremembam.

Dve točki ste, o katerih moramo natančneje razpravljati. 1. Kako naj goje telovadni odseki izlete? 2. Kakšnega pomena so izleti za telovadne odseke?

Bliža se lepo, gorko vreme in s tem tudi čas za pešizlete. Telovadni odseki naj bi redno vsakih 14 dni prirejali pešizlete na prosto. V nedeljo popoldne, po službi božji, naj bo nastop v telovadnici, potem pa naj odkorakajo kake 1½ do 2 ure daleč v okolico. Temu naj sledi ena ura odmora, najboljša, če mogoče v senci kakega gozda. Pri takih rednih pešizletih naj se strogo pazi, da se ne zapravlja. V odmoru naj se pije voda ali mleko, poje kos kruha — in dovolj je, da se človek pokrepča. Stroški posameznika ne smejo presežati 50 vin. Sploh naj se pazi strogo na zmernost. Po odmoru nastop, in zopet nazaj. Pazi naj se pri izletih, da se nikdar ne vrača po isti poti. Dolgočasno je namreč, ako mora kdo hoditi po eni poti dvakrat v primeroma kratkem času. Zato naj se za povratek izbere vedno druga pot kot za odhod. To pa vsled tega, ker se vzbuja v človeku vedno večje zanimanje za naravo, ako se mu ista kaže vedno v drugi luči. Na ta način se ohranja v človeku tudi čilost in veselost ter tako tudi krepi duh. Telovadec, ki bo prišel od takega izleta domov, bo imel sicer nekoliko utrujene noge, a bo kljub temu vesel in šaljiv.

V nedeljah in praznikih se izleti prirejajo lahko tudi zgodaj zjutraj. N. pr.: odhod ob 5. uri zjutraj eno in pol ure daleč, pol ure odmora, nazaj ena in pol ure, ob pol 9. uri zjutraj razhod. Tudi izleti popoldan so zlasti v lepih poletnih nedeljah namestu, priporočati pa je tudi zvečer mesto v telovadnici telovadba in korakanje na prostem, seveda do primerne ure. Na izletih, zlasti pa če so krajši, ne pojte posedat v zakajene gostilne, kajti s tem ste prikrajšani za svež zrak in lepo natoro, ki ste jo šli uživati. Najlepše počiva človek v senci prijaznega drevesa. Tudi ko se vrnete od izleta domov, se ognite gostilni. Povsod in vselej naj bo telovadec zmeren, kajti to je najboljša vaja telesa!

Na pešizletih naj se goje redovne vaje v korakanju. Pri korakanju naj se pazi, da se dela dolge korake. Kolikor daljši je korak, toliko manjkrat se premakne in skrči nogo in toliko pozneje se utrudijo noge. Velikega pomena je pri korakanju tudi dihanje. Zrak se naj vdihava globoko in počasi skozi nos, v pljučah se ga nekoliko časa podrži, ter se ga izdihava enakomerno, mirno in ne sunkoma. K vztrajni hoji sta pravo dihanje in korakanje dva najvažnejša pogoja. In tudi v tem je treba vaje. Na daljših pohodih, se naj počiva le, kadar je res potreb-

no in sicer ne predolgo časa. Tudi se naj na daljših pohodih ne pije alkoholnih pijač in ne je mesnih jedi. Alkohol slabi in se to ravno pri daljših pohodih hitro pozna, meso, zlasti suho, pa vzbuja preveliko žejo. V kratkih odmorih med pohodom naj se spiže kozarec vode ali mleka, še bolje čašo mrzlega čaja ali kave, ako se dobi, ter sne kos kruha. Kdor hoče pri taki stvari vztrajati, ne sme biti prenasičen in prenapojen.

Ko je še živel ustanovitelj češkega sokolstva dr. Miroslav Tyrš, je pod njegovim vodstvom prirejal izlete praški »Sokol« po 8 do 9 ur na dan in se je udeleževalo teh izletov po več sto telovadcev. Tako se je marsikje vsled sokolskega izleta ustanovilo novo sokolsko društvo, in že isto leto kot se je ustanovil praški »Sokol«, se je osnovalo na Češkem osem sokolskih društev. Tako so širili prvi češki »Sokoli« telovadsko idejo. In tako jo širimo tudi mi. Več če bodo ljudje vedeli o nas, več novih bratov telovadcev bomo dobili v svoje vrste. Večkrat če nas bodo videli ljudje, kako se vadiamo in krepimo, več smisla za telovadbo bomo spravili med nje. Naš namen pa je, vzgajati zdrave in krepke ljudi. Zato ven v naravo vživat njeno lepoto in ven med ljudstvo, da se ga učimo ljubiti, ga bodrimo in mu pomagamo k vsemu dobremu!

Kdo zapeljuje?

Za našo mladino, ki se na gimnazijah in drugod šola, ter za slovenske kmečke stariše, ki s svojimi žulji vzdržujejo šolstvo, so pisane te vrste. Za naše srednje šole gre. Nasprotniki vere in ljudstva hočejo pridobiti na svojo stran mladino. Pri tem se ne vstrašijo nobenih sredstev, da dosežejo svoj namen, ki je: razkristjaniti naše ljudstvo in ga popoganiti. Oni namreč dobro vedo, da jim resni mladeniči ne gredo zlepa na lim. Zato se vržejo z vso silo na fante v prvem in drugem razredu. Izpočetka ne pokažejo, kaj nameravajo, le počasi jim vlivajo strupa v dušo. Najprej jim vdihujejo mržnjo do veroučitelja, pozneje do vsakega duhovnika. Nato jih nauče norčevati se iz posameznih naukov cerkve, izpovedi in sv. maše, češ, kaj boš hodil se spovedovati, saj je duhovnik še bolj pregrešen kot ti. S takimi in enakimi zabavljicami jih osleparijo za versko mišljenje in čednostno življenje. In tako smo prišli tako daleč, da se nahajajo ponekod po slovenskih gimnazijah fanti drugošolci, ki se ponašajo okoli med tovariši, češ: Jaz ne verujem v Boga, jaz sem ateist (bogotajec)!

Drugošolec, fant dvanajstih let in že bogotajec! Ali je to mogoče, vprašaš? Žalibog. Seveda, če bi tak fant prišel v dobre roke, bi kmalu spoznal, da so mu nasprotniki brezversko prepričanje le s silo vtepli v mlade možga-

ne, da pravzaprav ni prepričan, ampak nahujskan in premoten, da se še ne zaveda, kake abotnosti trdi.

Fantje na nižji gimnaziji naj bi se marljivo učili. Za organizacijo niso. Pravi prijatelj mladine ne bo šel nižjegimnazijcev hujskat ter pridobivat jih za politično stranko. Brezvesten je, kdor tako dela. Poučuj drugošolca v resnični vedi, v koliko jo on more razumeti in ne begaj ga s stvarmi, ki jih ne razume. Pa je še nekaj drugega, kar smo se namenili povedati pred vso javnostjo!

Izvestni liberalni profesorji, od države plačani, da mladino vzgajajo v versko-nravnem duhu, sami nižjegimnazijcem jemljejo vero in se pričo njih iz nje norčujejo! Na neki ljubljanski gimnaziji je profesor, ki ne more zatajiti, da je bil svojčas v Pragi učenec strupenega sovražnika cerkve in prijatelja judov, Masaryka. Ta profesor že v drugi šoli dopoveduje fantom, da so angelji le neke vrste nižji bogovi in na ta način ponižuje krščansko vero, kakor da bi učila mnogoboštvo! Značilno je, da ta človek nikoli, kadar kaj o cerkvi razlaga — on podučuje zgodovino — ne rabi besede »katol. cerkev«, temveč pravi le »srednjeveška cerkev« z očitnim namenom jo pred učenci omrziti. Besedo »katoliški« ta profesor sploh slišati ne more, učencu, ki se predrzne ziniti besedo »katoliški«, veli, da se vsede in molči. Nekoč je vprašal nekega učenca, kaj misli postati. Ko mu ta odgovori, da duhovnik, se je začel iz njega na skrajno nedostojen način norčevati.

Ali je potem čudno, da že nižjegimnazijci tako podivjajo? So že taki med njimi, ki že v četrti šoli prebirajo Haecklove knjige, katerih seveda niti ne razumejo, pa jim iz njih ostanejo v spominu psovke in sramotilke proti veri in cerkvi! Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce, pravi sveto pismo. Če liberalni profesorji dajejo dijakom take zglede, potem se je samo temu čuditi, da ni še slabše, kot je. Tako je že zdaj, ko ima vendar krščansko ljudstvo še nekaj vpliva, kaj pa bi bilo, ko bi se brezvercem posrečilo dobiti v roke vlado? Potem bi se liberalni učitelj na ljudski in profesor na srednji šoli kar kosala medseboj, kdo bo prej in korenitejši izruval mladini iz srca Boga in vse vzore!

Naše ljudstvo, naša mladina gotovo ne opazuje brez haska teh pojavov. Krščanski učitelj in krščanski profesor sta najboljša ljudska prijatelja. Njih izobraževalno delo mora ljudstvo vsikdar in povsod podpirati, iti jim na roko, jih poslušati! Liberalni pismarji pa zapeljujejo mladino, jo starišem odtujujejo, ljudstvu obsovražijo. Slovenski mladenič, pomni: Največji sovražnik ljudstva je brezverski učitelj!

Redovne vaje med korakanjem.

A. J.

Kako se koraka?

Korakati se prične vedno z levo nogo in sicer na povelje: »Stopam, stopáj!« Truplo mora biti ravno, glava pokoncu, gleda se vedno naprej. Noga, s katero se ima izvršiti korak, se le v toliko skrči, da se prsti, ki morajo biti lepo stegnjeni, ne dotikajo tal; nato se ista hitro stegne in se s kolebom stopi naprej, na celo stopalo. Zanožna noga mora biti kakor tudi prsti, predno se zopet skrči, lepo stegnjena. Z rokami se pa nalahno maha ob truplu.

To korakanje se pa mora vaditi razdeljeno, na tri pozive na dve dobi.

Roki sta pri takem korakanju običajno stegnjeni zadaj. Na tri dobe se vadi na sledeči način: Na eno se noga skrči, (kakor že omenjeno, le toliko, da prsti iste ne dotikajo tal); na dve se urno stegne, na tri se ta s kolebom postavi na tla in se obenem prenese cela teža trupla na to nogo, med tem, ko ostane druga, predno se krči, lepo zanožna. Lahko se jo drži v zraku stegnjeno, ali se pa tudi lahko nekoliko dotika, kot opora, tal. Povelje za razdeljen korak se glasi najprej: »Roki na križ (zdáj)!« in ko je to izvršeno pa: »Z razdeljenim korakom stopam — stopáj!« (Tu naj se počasi šteje: ena, dve, tri, itd.)

Na povelje: »Postati — stoj!« se vstavi pri tem, kakor tudi pri navadnem korakanju na sledeči način:

Ce se izvrši povelje na korak z levo nogo (kar je običajno), se napravi na to še en korak z desno nogo, in leva se prinese k desni. Nasprotno, ako se izvrši povelje na korak z desno nogo, se napravi še en korak z levo in desna se prisune k levi. Roki pa, ki sta pri razdeljenem koraku zadaj na križu, se takoj, ko se na povelje »Postati stoj!« zanožna noga prisune k stojni, spušta v veso.

Na zgoraj omenjeno je treba paziti pri vsakem korakanju, naj si bo že v zastopu, dvostopu, štiristopu, redu, dvoredu itd., le da so za vsako vrsto redovnih vaj poleg omenjenih pravil tudi še nekatera nova, ki se bodo že še natančneje opisala.

Splošni zakon pri korakanju v različnih skupinah je, paziti na pravilno razdaljo, lepo ravnanje in kritje. Zelo važni so tudi različni zavoji. Zavoji se imenujejo različni obrati, s pomočjo katerih se izpremeni smer v korakanju.

(Dalje.)

Telovadni odseki.

Kranjsko.

Iz Vipave. V trgu vipavskem se snuje telovadni odsek. Zbralo se je že par nedelj lepo število krepkih fantov; upanje je, da se bo moglo prodreti težkoče ter ustanoviti odsek. Dasi so telovadni odseki nekaj nepolitičnega, vendar se v zadnjem »Notranjem« odvrata fante od odseka, se jih zaničljivo imenuje »čuke« itd. Toda, dragi vipavski fantje! Pokažite, da se zavzemate za telovadbo s tem, da se v nedeljo polnoštevilno zberete na določenem prostoru. Vneti bodite, dragi bratje, za društvo, ki Vas kaže že v vnianosti, da ste sinovi Slave. Začetek je težak — toda vztrajnost vse premaga. Bratški: Na zdar!

Sturije na Vipavskem. V nedeljo, dne 5. t. m. je sklical brat Fegec iz Gorice ustanovni občni zbor telovadnega odseka, ki se je izvršil nad vse pričakovane lepo. K odseku je pristopilo takoj 26 mladeničev, pričakuje pa se, da jih pristopi gotovo še 18. Oglasilo se je tudi lepo število mož, ki bodo pristopili k odseku in si nabavili uniforme. Novemu odseku naš najiskrenjši: Na zdar!

Jesenice. Pri nas se kaj pridno pripravljajo fantje za javni nastop v Ljubljani dne 3. maja. Okrog 20 se jih udeleži javne telovadbe. Telovadili bodo v treh vrstah: Prva na drogu, druga na bradlji in tretja z ročkami. To bo zopet lep dan za naše fantje! Ustanoviti se namerava v našem odseku redna telovadba za starejše člane, ki

naj bi posebno gojili redovne in proste vaje. S tem se jim da lepa prilika, da si nabavijo uniformo in pri javnih prireditvah, zlasti pri izletih, z mlajšimi skupno nastopijo. Tudi naraščaj ne zaostaja. Nad 50 dečkov obiskuje redno telovadne ure. Zanimivo je gledati, kako spretno že proizvajajo razne vaje. Rednih članov prihaja k telovadnim uram nad trideset. — Čebelič nabira že tretji mesec. Reči moramo, da je že veliko nabrala. Naj bi se še tisti, ki se je doslej niso poprijeli, opogumili in prinesli svoje kronce, ki jih ravno nujno ne rabijo, društvemu članu Francetu Torkar.

Radovljica. Naš telovadni odsek se navzlic ljutim napadom od strani nasprotnikov prav lepo razvija. Statistika izkazuje za mesec marec sledeče številke: telovadilo se je 12 ur, prisotnih telovadcev 161, odsotnih 37. Povprečni obisk na uro 13. Orodje imamo za sedaj samo drog in skok. Dolga nimamo prav nič, nasprotno izkazuje naša blagajna lep prebitek. Telovadimo dvakrat na teden. Navzlic strašni reklamirani za radovljiškega »Sokola« ne izkazuje isti prav nič lepših uspehov; nasprotno pravijo, da nosi na svojih perotih tako velik dolg, da se je bati, da mu bo isti strl peroti in se bodo uresničile besede dr. Vilfanove, ki je že pred leti pravil, da radovljiška tla niso godna za »Sokola«. Gospodje krog njihovega »Sokola« so tudi tako vzorno demokratični, da se med seboj vičejo. To je bratstvo, ki ne obstoji niti na jeziku, kaj še le v srcih. Nam prorokujejo ti gospodje bratje jetiko, mi pa smo resno že premišljevali, če se že našega »Sokola« ne prijemlje huda vročinska bolezen. Vsa znamenja kažejo, da bo nekaj takega. Bomo že sporočili, kadar bo zadnjič zafrfotal in se pogreznil v brezno pozabnosti. Na zdar!

Mengeš. Naš telovadni odsek se nepričakovano lepo giblje. Da jih bode nekaj izstopilo, smo vedeli najprej. Vpisanih je bilo lepo število. A kljub raznim nasprotnikom nas je ostalo nad polovico in še vedno pride kateri na novo. Mladičiči le v telovadnico! Tukaj se telo krepi in um bistri za nadaljnje delovanje. Telovadimo trikrat na teden, vselej po dve uri, a telovadcem se zdi še premalo. Orodje smo najpotrebnejše že naročili. Z naraščanjem bomo tudi kmalu pričeli. Odborove seje imamo vsako nedeljo po telovadbi. Dne 3. maja se nas nekaj udeleži telovadbe v Ljubljani. Kličem vsem bratom telovadcem krepki: Na zdar!

Št. Vid nad Ljubljano. Na tiho nedeljo smo uprizorili lepo igro »Mlini pod zemljo«. Bila je to prav temu času primerna predstava, kjer so za sveto stvar navdušeni rimski vojaki branili krščanstvo, saj je tudi v današnjih dneh večasih treba nastopiti s tako odločnostjo proti zvičajnemu nasprotniku, da se ga postavi v pravo luč. Vsi igralci so svoje vloge izborna rešili, zlasti je znal s finim prednašanjem obrniti nase pozornost Valent. Numida pa nam je kljub resni igri napravil mnogo smeha. Prednost te predstave je bila v tem, da so vsi igralci imeli novo rimsko obleko, katero so brezplačno napravile dekleta Marijine družbe, zakar se jim odsek javno zahvaljuje. Če še omenimo, da so pred predstavo igrali tamburaši pod vodstvom novega gospoda učitelja, ter da je imel brat predsednik zelo zanimivo predavanje o razširjenju krščanstva v Rimu, potem se ne čudimo, da je občinstvo hotelo vse to še enkrat videti. In to smo tudi storili ter na cvetno nedeljo ponovili predstavo. — »Mladost« je našla v Št. Vidu mnogo zvestih prijateljev, ki ji bodo pridobivali naročnikov. Že pri predstavi smo pričeli z agitacijo in prodali 62 izvodov. A naša naloga bode, da dobimo čim več stalnih naročnikov. Te pa bomo iskali po vaseh, po hišah. Sedaj o velikonočnih praznikih bo čas za to. Naj bi bil velik teden v našem poštenem delu, da nam prinese Velika noč veliko blagoslova na polje naše fantovske organizacije! Na zdar!

Kamnik. Kakor mlado drevesce, vsajeno v ugodna tla in skrbno negovano, se razvija naš telovadni odsek, kar je zasluga našega vrlega načelnika, brata Cerarja, ki zelo spretno vodi telovadbo in brata Jelčnika, ki hodi vsako nedeljo poučevat. Telovadi se trikrat na teden in v nedeljo. V telovadnici vladata najlepši red in disciplina. Telovadbo obiskuje redno 15 do 20 članov. Javne telovadbe 3. majnika v Ljubljani in pozneje v Škofji Loki

se bo odsek udeležil polnoštevilno v lepih uniformah, katere bodo skoroda gotove. Krepko kličem bratskim odsekom: Le vztrajamo naprej v začetem delu in naj vas ne moti posmehovanje naših nasprotnikov, ki bodo razočarani, ko bodo videli korakati naše krepke čete. Vesele velikonočne praznike in krepki: Na zdar!

Horjul. Naš telovadni odsek šteje 13 telovadcev. Telovadimo ob nedeljah popoldne. Naraščaj krepko napreduje. Že sedaj jih imamo lepo število 20. Oglasha pa se še vedno novi. Tudi javne telovadbe v Ljubljani se udeležimo. Vsega telovadnega orodja žalibog še nimamo, pa upamo, da ga kmalu dobimo. »Mladost« prihaja k nam v 20 izvodih. Dobili bomo za naš list še več naročnikov. Na zdar!

Goriško.

Cerkno. Naš telovadni odsek se lepo razvija. Mladenci z veseljem obiskujejo vaje. Pri vaditeljski seji dne 6. t. m. smo sklenili tri ure na teden za vaje. Kar se tiče »Mladosti« smo sklenili, da mora biti vsak član telovadec naročnik na list. Tudi potrebno telovadno orodje si v kratkem naročimo.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Telovadni odsek v Trbovljah je imel v nedeljo, dne 6. t. m., za povabljenе prijatelje in znance javno telovadno uro. Vsakdo, kateri jih je videl, je moral biti zadovoljen s to prireditvijo. Kako lepo je bilo videti polno, lepo okrašeno telovadnico samih mladih, krepkih fantov enako oblečenih v telovadne obleke. Že nastop je vzbudil občno pozornost. Vspored je obsegal rajalni nastop, orodno telovadbo na drogu, skok in vzdigovanje ročk ter redovne vaje. Povoljno so bile dovršene proste vaje, namenjene za javno telovadbo v Ljubljani. Po teh vajah so telovadili v skoku ter dosegli precejšnjo višičino. Zelo zanimivo je bilo videti dostop in odstop k orodju. Takega do sedaj še ni vporabljal nobeden odsek. Vsa čast za to gre bratu načelniku I. Černetu. Po skoku so vadili na drogu sicer lahke, močnem primerne vaje, a so bile lepo dovršene. Tu je zopet dokaz, da lahke vaje, lepo vezane in dovršene, tudi impornirajo gledalce. Ti pa tudi niso štedili z odobravanjem in ploskanjem. Na drogu je nastopil z trboveljskimi telovadci tudi njih nekdanji učitelj iz Ljubljane, brat Kržan in vadil nekatere težje vaje. Lep dostop in odstop je bil tudi pri vzdigovanju dokaj težkih ročk. Koliko premorejo dobra volja, vzoren red in disciplina, se je pokazalo pri redovnih vajah med pohodom. Videti ni bilo nikakih napak. Občinstvo je bilo jako zadovoljno in bi rado še opazovalo te mlade, krepke telovadce, a ti so med ploskanjem in obsipanjem s pomladanskimi cveticami, odkorakali iz dvorane. Telovadni odsek je lahko ponosen na svoj prvi javni nastop. Na zdar!

S. K. S. Z. za Štajersko je v svoji zadnji seji sklenila mladeniško organizacijo, ki je zadnji čas malo potihnila, zopet spravi v prejšnji tok. V ta namen se je izvolil odsek treh gospodov, (Kociper, Vračko, Gomilšek), ki bo vso stvar vzel v svoje roke. Sklenila je tudi na primernih mestih ustanovljati telovadne odseke. Zato prosi svoje somišljenike, da naznanijo odboru v Mariboru, kjer bi kazalo ustanoviti tak odsek, da izvrši potrebno. Novi mladinski list »Mladost« priporoča S. K. S. Z. vsem svojim društvom in članom v naročbo.

Javna telovadba.

Dne 3. maja 1908.

Spored:

1. Ob 9. uri dopoldne prva glavna skušnja v veliki dvorani hotela »Union«.
2. Ob 11. uri sv. maša v frančiškanski cerkvi.
3. Ob 12. uri skupno kosilo v hotelu »Union«.
4. Ob 2. uri druga glavna skušnja v veliki dvorani.
5. Ob 5. uri javna telovadba s sledečim sporedom:
 1. Rajalni nastop.
 2. Proste vaje.
 3. Nastop naraščaja.

4. Orodna telovadba: a) naraščaja; b) članov; c) vaditeljskega zbora ljubljanskega odseka.
5. Alegorična skupina.
6. Rajalni odhod.

Pri javni telovadbi sodeluje slavna c. kr. vojaška godba 27. pešpolka kralja Belgijcev. — Vstopnina: sedeži na galeriji nad vhodom in odrom po 2 K; sedeži ob straneh galerije po 1 K; stojišča na galerijah in v dvorani po 60 vin.

Zvečer ob 8. uri v veliki dvorani **komerz.** Pri komerzu sodeluje iz prijaznosti pevski zbor S. K. S. Z., pevsko društvo »Ljubljana« ter vojaška godba. Vstopnina h komerzu 40 vin.

Ljudski sovražnik.

Iz Notranjskega.

Mladenci iz Krasa nam piše: Pretečeno zimo, gredeč bolj pozno od krščanskega nauka, ker sem se bil nekoliko zamudil v izobraževalnem društvu, zaslišim med potjo v bližnji hiši vpitje. Radoveden, kaj se godi, vstopim v hišo. Tu vidim sledeči prizor: V kotu za mizo je tiščala mati dva meseca staro hčerko k prsom, na drugem koncu mize pa je divje kričal pijan mož, da ju »mora zaklat«. V roki je držal dolg krušni nož, štirinajstletna hčer pa ga je skušala zadržati, da ni planil proti ženi in nedolžnemu otroku. Ko jaz zagledam nož, se me poloti jeza in brez pomisleka planem na moža, ga z eno roko zagrabilim za prsa, z drugo pa njegovo roko. Se nikdar se nisem čutil tako močnega, ne prej ne pozneje, kakor tedaj, ko sem tiščal tega podivjanega človeka in sem imel nalogo braniti njegovo ženo in otroka. V jezi ga stresem in butnem ob steno tako močno, da mu nož pade iz roke na tla. Seveda se mi je izkušal izviti, pa se mi je moral — sedemnajstletnemu mladeniču — kmalu podati. Začel sem ga pogovarjati in mu pripovedovati, kaj bi bil kmalu napravil in kakšen zločin bi bil lahko storil. Kmalu se je pomiril. Potem sem ga pa odvedel v bližnjo sobo počivat. Ostal sem pa še nekaj časa pri njem. Še v spanju je kričal, da ju mora zaklat. Ko se je popolnoma pomiril, sem šel v sobo, kjer mi je žena povedala sledeče: Mož je pil od jutranje maše do pol pete ure popoldne. Ves nadelan je domov prišel in je začel brezumno govoriti, da mora danes otroka zaklati. Zakaj, še danes ne vem, najbrž je že tak pijanec, da se mu blede. Ker mu pa žena ni pustila do hčerke, je popolnoma zdivil, skočil po dolg nož na omaro in je nameril na ženo in otroka. Žena je začela vpiti na pomoč. V hišo priteče starejša hčerka in prime očeta za roko. V istem času sem pa jaz v sobo stopil. Hčerka je djala, da ne bi bila mogla dalj očetove roke zmagovati. Prišel sem ravno v pravem času. Ženski sta se jokali in me prosili, naj še nekaj časa ostanem pri njih, kar sem radovoljno storil. Sedaj pa, dragi čitatelj, pomisli, ako ne bi mene Bog po naključju poslal, kaj bi se moglo zgoditi? Gotovo bi onemogla hčerka, in potem si lahko sam predstavljaš kaj... Zato pa, dragi mladeniči, združite se opojnih pijac. Pijan človek je živina. Želim, kakor je v prvi številki tega lista pisal mladenič iz Maribora: Naj bi novi mladeniški list povzdignil svoj glas »Proč z alkoholom!«

Pobeljeni grobovi.

Iz Ljubljane.

Padla je nedolgo temu v nekem takoimenovanem svobodomiselnem glasilu beseda, da so uspehi takozvanega radikalnega gibanja med slovenskim dijaštvom očitni. To pa zato — se je pisalo — češ, ker radikalci ne »zastavljamo klerikalnem praznih fraz in ne iščemo uspehov v sovraštvu do vere in »farjev«, ampak hočemo krepki svobodni duševni razvoj mladega slovenskega inteligenta s pozitivnim delom.«

Oglejmo si na dejstvih, ali je kaj resnice na tem puhlem pisanju. Radikalci torej ne uče dijakov sovraštvu do vere in duhovščine. Otdod menda pride, da že noben nižjegimnazijec-radikalec svojemu veroučitelju ne pravi

drugače kot far. Odtod menda to, da pravijo vsakomur, kdor ugovarja njihovim veleblodnim marnam, klerikalec, tudi če je dotični liberalnega mišljenja. Oni ne iščeje uspehov v »sovražstvu« do vere in »farjev«! Ta je pa res lepa! Da bi kolikor mogoče veliko dijakov, posebno malih, odtujili veri, širijo med njimi znane brezverske pomije »Svobodno Misel« in drugo tako čtivo. Majhne fantke v prvi in drugi šoli učijo, da je bila Mati božja navadna žena in v Novem mestu n. pr. se je zgodilo, da so jo sramotili z najgršimi psovki, da jih niti — namigniti ni mogoče. Človeka oblije rdečica sramu, ko sliši take in enake nesramnosti govoriti. Tudi »farje« pustijo popolnoma pri miru ti radikalni hinavci, posebno v počitnicah, ko od enega župnišča do drugega takorekoč beračijo. Potem pa udrihajo po njih, kakšni osli so in jaz sem že čul na svoja ušesa, ko je neki radikalni dijak rekel: »Prokleti far, nič več mi ni dal kot dva goldinarja.« Takile ste, gospodje radikalc, in nič boljši, slabši pa še veliko. To je vaše »pozitivno delo«, da hočete slovenskega dijaka poživiti, zraven pa se hlinite. Le pogledimo n. pr. kakšne sadove je rodilo pri »mladih slovenskih inteligentih«, svobodomiselnih dijakih, »pozitivno delo« brezverskih zapeljivcev!

Pred štirinajstimi dnevi so imeli dijaki II. državne gimnazije duhovne vaje. Pri teh se je pokazalo »svobodomiselnost« dijaštvo v pravi luči. Pri spovedi so se namreč nekateri po cerkvah tako surovo in nesramno obnašali, da se noben hribovski pastir na paši pri živini tako ne vede. Pripetilo se je pri tej priliki, da so se ti dijaki v cerkvi oo. frančiškanov norčevali iz spovedi in spovednikov. S spovedniki so se celo kregali in prisilili s svojo nedostojnostjo dva spovednika, da sta zapustila spovednico. In kaj naj rečem o nekem takem radikalcu, ki povsod povdarja, da je vera privatna stvar, da pa je on kot radikalen Slovenec globoko veren. Ali veste, kako je ta fant »globoko veren«? Stopil je v spovednico in bleknil: »Prosim duhovni oče, listek sem prinesel oddat.« In ko ga spovednik na to posvari, se prične kregati z njim. »Jaz imam svoje prepričanje, vi pa svoje,« se usti. Seveda se ti ljudje potem s tem bahajo, drugače bi ne mogli izvedeti. Vera vam je privatna stvar, kaj neda? Zato vam je privatna, da jo blatite in psujete! Najbolj žalostno je, da se zapeljani nižjegimnazijci pred vsemi odlikujejo v zagrizenosti. To se bo še bridko maščevalo! Naše dijake pozivljamo, da spričo take posirovelosti še bolj pokažejo tudi nazunaj, da so katoličani in se ne sramujejo tega javno izpovedati in povsodi se po tem ravnati! Delaj in moli, to vam bodi geslo! V tem znamenju bomo zmagali!

Svobodomiselni svetnik.

Ali si že čul kdaj v kaki gostilni liberalca, kako zabavlja čez katoličane, ker častijo svetnike? Gotovo se spominjaš, kako je rentačil in pridigoval, da so katoličani malikovalci, ker ne »molijo« samo Boga, ampak tudi svetnike. Če pa vprašaš takega učenjaka, zakaj ne bi smeli svetnikov častiti, saj je vendar treba grešnemu in slabotnemu človeku spoštovati in zatekati se k svetnikom, ki so bili popolni ljudje in so nam s svojim zglednim življenjem pokazali, kako treba samega sebe vedno bolj izpopolnjevati, sedaj pa se ti tako-le odreže: Kaj boš častil svetnike! Človeštvo je tako popolno, da se mu ni treba k nikomur zatekati. Človek ni k slabemu nagnjen, temveč le k dobremu. Greha sploh ni. Če se že moraš komu klanjati, se samemu sebi klanjaj! Ti sam si svoj Bog! Če mu nato odgovoriš, da je to prismođarija, ker je človek v resnici najslabotnejša stvar na svetu, potem pa te tako-le pouči: Pa naj bo! Ampak čemu bi spoštoval ravno svetnike, ki so svoje poželjenje krotili in se noč in dan postili? Rajši spoštuj učenjake, pesnike in svobodomiselne proroke. Če pa zdaj vprašamo, kdo so ti svobodomiselni svetniki in kakšni so, nas o tem poučuje ta-le dogodek iz francoske poslanske zbornice: Francoska brezverska vlada je zbornici nedavno predložila, naj se prenese truplo Emila Zola v Pantheon in se zato dovoli 35.000 frankov. Pantheon je nekaj bila cerkev sv. Genovefe, ki so jo pa francoski mogotci svojčas izpremenili v grobnico naslavnejših francoskih mož.

V ta Pantheon hočejo zdaj prenesti truplo Emila Zola! Ali zasluži Zola, da ga tja prenese, kjer počivajo možje, ki so pripomogli k slavi francoske domovine? Ali zasluži, da ga proslave na ta način kot svobodomiselnega »svetnika«, kakor to delajo brezverci na Francoskem? Emil Zola je bil najostudnejši pisatelj kar jih svet pozna. V svojih romanih je proslavljal brezverstvo, sramotil Mater božjo, Boga imenoval plod človeške domišljije in omejenosti, opisoval živalske strasti človekove na dolgo in široko ter s tem francosko mladino popolnoma popačil. Na Francoskem je največ mladinskih zločincev in ti so vsi okuženi od Zolovih romanov. Značilno je tudi to, da je Zola sramotil lastno domovino v romanu »Debačle«! Brezverci vedno kričijo, da so katoličani sovražniki naroda; zdaj pa bodo zažigali kadilo in prižigali luči možu, ki je psoval lepo francosko zemljo in nje ljudstvo ter mu privoščil, da so ga Nemci leta 1870—71 premagali. Pošteni ljudje na Francoskem se ogorčeno dvignejo proti tej »svobodomiselnosti« nameri. V zbornici je znameniti pisatelj Barrés proti temu svečano protestiral. Navedimo le nekaj stavkov iz Barresovega govora: »Zolova dela so ugled Francoske v vsem izobraženem svetu ponižala... Zola je oblatil kreposti francoskega naroda... Njegova dela so skoziinskozi pornografična (umazana)... Mnogo francoskih častnikov je podpisalo protest proti nameri, prenesti Zolovo truplo v Pantheon. Zdaj pa vprašamo, čemu svobodomiselnici častijo tega moža? Odgovor je lahek: Zato, ker je blatil krščansko vero. Zaradi tega mu odpustijo vse druge grehe, celo njegovo protinarodnost. Tudi se je toplo zavzemal za Jude, kar mu štejejo v veliko zaslugo. Povrh tega je svoja načela izvajal tudi v dejanjih; storil je nesrečno smrt. Baj se je sam zadušil. Take svetnike imajo torej liberalci in socialni demokratje, katoličanom pa očitajo, če častijo res zgledne možje, ki so svoje življenje žrtvovali v prid ubožcem, bolnikom in sirotam! Pošten mladenič se bo takih liberalnih malikovalcev da-leč izogibal!

Mali Pilat.

Španski spisal P. Luis Coloma.

Pilat pa se je hotel ljudstvu prikupiti in... mu je izročil Jezusa. Sv. Mark. 15, 15.

Kako zal mladenič je bil Gabriel!... Stojče pred ogledalom si je s koščnim česalom potegnili po laseh dol ravno črto in se na vso moč trudil, da si svoje nekoliko rdečkaste lase, ki so se valovili nad čelom, zavil v umetniške kodre, s katerimi so Grki krasili kipe Adonisa in Apollona. Zaman — narava je vedno premagovala umetnost in uporni kodri so se dvigali ter se zakokrožali, kakor da bi se bili zgovorili, da tvorijo neke vrste blazino, ki je legala na šestnajstletno Gabrielovo čelo — čelo, ki je bilo tako gladko, kakor da bi ga nikoli noben britki spomin ne bil razoral, tako čisto, kakor da bi nikoli ne bila na njem počivala senca kake slabe vesti. Ubogi Gabriel — kako je bil brhk!...

Kako veselo sta žareli njegovi ustni, kakor da bi se jim smehljajal ves svet, kakor da bi se mogle odpreti le zato, da izgovore ime bratovo ali materino! Kako čist pogled njegovih velikih rjavih oči, ki so se na široko odpirale, kakor vrata svetišča, ki v svoji notranjosti hrani najsvetejše, nedolžno dušo. Še nobenih trn ni videla ta duša na rožah, nobene pege ni odkrila na solncu. Ubogi Gabriel... kako je bil zal!

Konečno je narava umetnost popolnoma premagala in z nepotrpežljivim zamahljajem je Gabriel zagnal česalo na miramorno ploščo svoje mize; z rokami je začel vihati si dlačice komaj pogrnilih brk... se prešerno zasmeljal, poskočil in šel na drugo ravno tako važno delo: privezoval si je ovratnico... Pa kakšno ovratnico! Na postelji je ležala ta dragocena stvar, še nikoli rabljena, iz najfinejše, nebesnomodne svile z malimi belimi pičicami. Gabriel je rahlo prijel ovratnico, nekako s spoštovanjem in ko si jo je položil okoli vratu, jo je začel zavozljati... Ta ovratnica, ki je imela barve Brezmadežne in je bila dar njegove matere, se mu je izvanredno dopadla...

Kmalu je bila zavozljana in sicer z ono lahkoto, ki se ne da posnemati in je lastna samo prirojeni, pristni finosti. Gabriel se je ogledoval v ogledalu in je bil sam s seboj zadovoljen. Nekoli nazaj zaviti robovi ovratnika so dopuščali, da se je videl moški in vendar mehki vrat, katerega belina se je vsled modre ovratnične svile zdela še bolj nežna.

Če bi me videla tako moja mati, je mislil in zardel — ne da bi vedel zakaj — bi dejala: Kako lepo!... In če bi me videli moji tovariši iz šole, bi tudi rekli: Kako elegantno!

In ne da bi to samoljubje v Gabrielu vzbudilo druge misli, niti mu vdihnilo drugih čustev, se je zavrtel na peti, si jel oblačevati telovnik in pel melodijo:

O Marija, moja mati
Tolažnica žalostnih itd.

Bil je srečen. V duhu si je predstavljal, da je že vseučiliščnik, svoboden v velikem mestu Sevilla, neomejeni gospodar v neki hotelski sobi, posestnik momega denarja, gospod vseh mogočih bujnih mladostnih sanj, kralj vseh rožnatih nad, osvoboditelj zlatih kraljestev in svoboden... predvsem svoboden — da bi lahko šel, kadar bi hotel in se vrnil domov, kadar bi se mu zljubilo; lahko postal pred izložbami na cesti in vsak večer v udobni kavarni pil kavo ali sladoled, na cesti de las Delicias jahal na poskočnem, ponosnem konju, v malem čolnu veslal iz Triana v San Juan de Azualfarache, mogel se udeležiti velikih maš v stolnici, parade polka ali pa — o neizrečena sreča! — bikovih borb... Gabrielove želje so se dvigale vedno višje in višje kakor svojih spon oproščeni orel in so v neizmernih krogih krožile po sinjem ozračju njegove domišljije, ne da bi slutile, da je za njimi nekaj, kar lahko geslo »Svoboda brez bojazni in uživanje brez kesanja« razveljavi in čez noč uniči. Kajti vse to veliko število zabav, to neskončno morje naslad je Gabriel hotel užiti, ne da bi se zameril Bogu, pred katerim je zdaj občutil veliko večje spoštovanje kot le kdaj — vsaj mislil je tako — v vse to je hotel se potopiti, ne da bi le najmanj užalostil svojo mater, koje sreča je bila tudi njegova sreča — ne da bi si le količkaj omadeževal čast svojega imena, ki je bila tako povzdigovana z odlikami, nagradami za dobro vedenje in celo z vencem, ki mu je bil vsled soglasne izvolitve podeljen vseh šest let, ki jih je prebil v zavodu jezuitov...

S kakšno globoko, odkritosrčno hvaležnostjo se je spominjal Gabriel onih dobrih očetov jezuitov, ki so ga tolikanj ljubili in se brigali za njegov dušni blagor! Kako dobro si je po njihovih navodilih razdelil svoj čas za učenje, pobožne vaje in zabave! S kakšno odkritosrčno preprostostjo je vsak večer, klečeč pred podobo Brezmadežne — bil je v njeni kongregaciji in upal do smrti v njej ostati — izgovarjal besede: »Glej, mati moja, kako sem dober in... kako se oče Velasco moti!«

Kajti v zavodu je bil neki zlobni oče Velasco, ki je za Gabriela pomenjal senco, katera riše temne obrise prevar — kakor glas sužnja, ki je rimskemu zmagoslavcu sredi njegovega slavlja neprestano klical besede: »Pomni, da si umrjoč!...«

Nekoč je Gabriela kot izpovednik zavoda poklical v svojo sobo, mu del roko na ramena in mu dejal z nežno otožnostjo:

»Gabriel... ti si dober in ubogljiv...«

In Gabrielovo čelo se je ponosno dvignilo ter se pokrilo z ono škrlatato rdečico, ki je ožarila nekoč čelo Luciferjevo, ko je prvih bil sam s seboj zadovoljen. Toda oče Velasco mu je hotel še mnogo več povedati.

»Toda tvoja dobrota je napuh,« je nadaljeval, »in tvoja pokornost minljiva... Tvoj ponos te bo spravil v nevarnosti in tvoja slabost se bo v njih pogubila!... Beži pred zlobnimi sovražniki, moj sin! Kajti ugled ljudi bo tebi v pogubo... Gabriel, spomni se na Poncija Pilata...«

Sedaj pa je Gabriel povsili pordečeno čelo, na katerem se je pokazala tista druga rdečica, ki je nekoč

napušnega angelja oblila, ko je videl, da so njegove misli uganjene. Ugriznil se je v ustni, da se je pokazala kri in je zapustil sobo očeta Velasco s trdnim sklepom, da se nikoli več vanjo ne vrne. Pater pa mu je sledil povsodi in nikoli ni šel mimo njega, da bi mu ne zašepetal:

»Misli na Pilata!«

Nekega dne mu je Gabriel v razburjenosti odgovoril pikro in nespoštljivo, oče Velasco pa ga je le od zgoraj navzdol pogledal in ne da bi kaj izpregovoril, je nadaljeval svojo pot. Gabrielu se je zdela, da so se mu v očeh zasvetile solze in že je stopil dva koraka za njim, da bi ga prosil za odpustanje; toda užaljeno samoljubje ga je zadrževalo.

»Ne — za vruga,« je mrmral in udaril z nogo, »vidi naj, da je mali Pilatus vztrajen.«

Tisti večer Gabriel ni mogel zaspati. Ena za drugo so ugasnile luči v spalnicah. Osvetljevala jih je ena sama mala svetilka.

Naenkrat začuje, kako se vrata njegove spalnice previdno odpro. Obrnil je oči stran in se potuhnil. Potem je videl, kako se je nanj sklonila senca, začutil, da ga nekdo skrbno zakriva in je neka roka njegovo čelo zaznamovala z znamenjem križa... Zdajci odpre Gabriel napol oči in vidi poleg sebe očeta Velasco...

Silno ihtenje ga je pretreslo, hotel je skočiti pokonci, poklekni in prositi za odpustanje. Toda zopet se je vlegel nanj napul kakor mora, zaprl je oči in se delal, kakor da spi. Oče Velasco se je z vzdihom oddaljil.

Od tega dne naprej modri oče ni imenoval več Gabriela »malega Pilata«. Tega pa je bilo vendarle sram in zato se je šele upal k njemu v sobo tistega dne, ko je imel za vedno zapustiti zavod. Pater Velasco ga je sprejel s tisto milo in resnobno prijaznostjo, ki je bila niemu lastna, ga nežno objel in mu je za spomin podaril veliko fotografijo v kuverti, ki jo je gotovo nalašč v ta namen hranil.

Komaj je zapustil Gabriel sobo, je odtrgal kuverto in zagledal pred seboj krasno Tizianovo sliko, ki predstavlja Pilata, kako izroča Kristusa bogomrzkemu ljudstvu. Pod podobo rimskega namestnika je bil zapisal oče Velasco besede: Ecce homo — Glej človeka!

Gabriela je pograbila jeza. Pretrgal je fotografijo po sredi in jo hotel vreči skozi odprta vrata balkona... Kmalu pa se je zavedel — na podobi je bilo obličje Gospodovo in bila bi oskrumba, ako bi bil izvršil, kar je bil v jezi nameraval.

(Dalje.)

Prvi vagon naših vžigalic »V korist obmejnim Slovincem« je razprodan! Drugi vagon je že na potu ter prispě te dni v Ljubljano. Javno je govorilo ljudstvo ter pokazalo s tem, da je pokupilo cel vagon vžigalic tekem desetih dni, da je bila že skrajna potreba, da smo vpeljali te naše nove vžigalice. Somišljeniki! Vstrajajte pri započetem delu! Zahtevajte te naše vžigalice povsod, bodisi v trgovinah, bodisi v tobakarnah! Rabite dosledno te naše vžigalice ter zahtevajte, da jih rabi tudi gostilničar, h kateremu jahajate! Somišljeniki! Skrbite, da bodo i vsi naslednji vagoni teh vžigalic tako hitro razpečani, kakor je bil prvi, skrbite za to, da bodo prihajala naročila na te naše vžigalice brez odmora kakor doslej. Ako bodete storili Vi svojo dolžnost, potem bode tudi lahko odseku za nar. brambo vršiti svojo nalogo ter podpreti naše obmejne brate Slovence povsod in vsikdar, kjerkoli in kadarkoli bode to potrebno. **Vsakdo rabi odslej vžigalice »V korist obmejnim Slovincem!«**

Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« v malem (merkur) formatu so prispelje v Ljubljano, na kar smo jih takoj razposlali. Njih zunanost je lična in gotovo se prikupijo te naše vžigalice vsem onim, ki rabijo rajši male skatljice. Somišljeniki! Segajte po njih, da prinesejo ono korist obmejnim Slovincem, ki jo oni pričakujejo od naših vžigalic.